

Урок з теми «Земноводні, або Амфібії»

Тема. Різноманітність земноводних. Роль земноводних у природі та значення в житті людини.

Цілі уроку:

- освітня: ознайомити учнів з різноманітністю земноводних, їхньою роллю в екосистемах і житті людини;
- розвивальна: розвивати в учнів творчу активність, уміння аналітично мислити, пізнавальний інтерес; розвивати навички самостійно опрацьовувати додаткові джерела інформації;
- виховна: виховувати бережливе ставлення до природи рідного краю; формувати етичні взаємовідносини в колективі, доброзичливе ставлення один до одного.

Обладнання й матеріали: підручник, комп'ютер, проектор, таблиця «Різноманітність та охорона земноводних», картки із завданнями.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний етап.

II. Актуалізація опорних знань і мотивація навчальної діяльності учнів.

1. Питання для бесіди

- Хто такі земноводні?
- Де вони живуть?
- За якими ознаками тварин відносять до земноводних?
- Як розмножуються земноводні?
- Які властивості розвитку притаманні земноводним?

2. Учитель. Для узагальнення знань група учнів – дослідників підготувала мультимедійну презентацію «Внутрішня будова земноводних». (Презентація)

3. Самостійна письмова робота учнів з картками.

Із перелічених характерних ознак жаб виписати цифри, що відповідають земноводним:

1. Температура тіла змінна.
2. Температура тіла стала.
3. Живуть у воді та на суші.
4. Живуть у воді.
5. Два кола кровообігу.
6. Одне коло кровообігу.
7. Кровоносна система незамкнутого типу.
8. Кровоносна система замкнутого типу.
9. Серце 2-камерне.
10. Серце 3-камерне.
11. Дихання легеневе.
12. Дихання зяброве.
13. Органи дихання - легені та шкіра.
14. Тіло вкрите вологою слизовою шкірою.
15. Тіло вкрите шкірою та кістковими лусочками.
16. Розвиток без перетворень.
17. Розвиток з перетвореннями.

Правильні відповіді: 1, 3, 5, 8, 10, 13, 14, 17.

4. Про кого йдеться в наведених загадках?

- У воді сидить охоче, та не риба і не рак, вистромила булькаті очі та співає «кум-квак».
- У зеленому жакеті галасує в очереті. Хоч і плавати мастак, а не риба і не рак.
- По землі скаче. У воді пливе. І все одна й та сама тварина.
- Що то воно: у воді водиться, з хвостом родиться, а як виростає, то хвіст утрачає.

Учитель. В усіх загадках йдеться про жабу, яка є представником класу Земноводні. Однак є різні представники цього класу. Сьогодні ми про них і поговоримо.

(Учні записують у зошиті тему уроку «Різноманітність земноводних. Роль земноводних у природі та значення в житті людини.»)

Завданнями нашого уроку є:

- ознайомитися з різноманітністю земноводних;
- встановити їх значення у природі та для людини;
- ознайомитися з особливостями охорони цих тварин.

III Вивчення нового матеріалу.

1. Розповідь учителя з елементами бесіди.

Земноводні – нечисленний клас хребетних, до складу якого входять лише близько 2100 сучасних видів, представлених трьома рядами:

- хвостатих;
- безхвостих;
- безногих земноводних.

2. Запитання до учнів, які готували випереджувальні завдання.

3. Учні розповідають про представників ряду.

(Повідомлення учнів).

4. Учитель пропонує проблемне запитання .

(Демонструє малюнок тропічної черв'яги). На вашу думку, чи можна цю тварину вважати земноводною? Адже в неї немає ні хвоста, ні ніг!

Відповідь. Так, це ряд безводні класу земноводних, які об'єднують приблизно 55 видів. Більшість із них ведуть підземний спосіб життя. Це дуже давні земноводні, які дожили до наших днів зважаючи пристосованості до життя.

Учитель. На вашу думку, чи:

- потребують вони охорони;
- захищені ці тварини;
- впливає господарська діяльність людини на чисельність цих тварин;
- є у них перспектива існування?

Це тема для обговорення.

Учитель. Отже, зробимо висновок. Земноводні – малорухливі тварини, які не мають засобів захисту. Тому жаби є легкою здобиччю для чапель, вужів, лелек, лисиць, вовків. Згубною для амфібій є господарська діяльність людини. Особливо небезпечне забруднення водою викидами промислових підприємств, а також стічними водами полів, що містять добрива і отрутохімікати.

(Презентація учня: «Значення земноводних у природі та житті людини та їх охорона»)

IV Узагальнення вивченого матеріалу.

Дати відповіді на питання.

1. Які групи можна виділити серед земноводних?
2. Які особливості притаманні хвостатим земноводним?
3. Які особливості притаманні безногим земноводним?
4. Яке значення в природі мають безхвості земноводні?
5. Яке значення земноводні мають для людини?
6. Робота з поняттями.

Термінологічний тест.

- земноводні або амфібії;
- резонатор;
- екосистема;
- ланцюги живлення.

V Контроль знань і вмінь учнів.

Оголошення результатів навчальної діяльності.

VI Домашнє завдання.

Вивчити параграф 18 підручника. Письмове завдання : розробити конкретні заходи щодо охорони земноводних.